

کلاس تاریخ ادبیات

علی اکبر قاسمی گل افشانی

دبیر و سرگروه زبان و ادبیات فارسی سوادکوه مازندران

کتاب تاریخ ادبیات ایران و جهان یکی از کتاب‌های تقریباً دشوار دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم ادبیات و علوم انسانی است. دانش‌آموزان در این درس با انبوهی از اشخاص، کتاب‌ها، سال‌ها و... مواجه می‌شوند و معمولاً از دشواری آن شکوه‌ها دارند. همکاران محترم در تدریس این درس شیوه‌های گوناگون دارند. در مهر سال ۱۳۹۳ تدریس تاریخ ادبیات ایران و جهان ۱ به دانش‌آموزان پایه دوم ادبیات و علوم انسانی دبیرستان حضرت امام

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های دانش‌آموزی

به صورت ماه‌نامه و نه شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد کودک برای دانش‌آموزان پیش‌دبستانی و پایه اول دوره آموزش ابتدایی

رشد نوجوان برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره آموزش ابتدایی

رشد دانش‌آموز برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره آموزش ابتدایی

مجله‌های دانش‌آموزی

به صورت ماه‌نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد نوجوان برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه اول

رشد پرهان برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه اول

رشد جوان برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه دوم

رشد جوانی برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه دوم

مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماه‌نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

♦ رشد آموزش ابتدایی ♦ رشد تکنولوژی آموزشی

♦ رشد مدرسه فردا ♦ رشد معلم

مجله‌های بزرگسال تخصصی:

به صورت فصل‌نامه و سه شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

- ♦ رشد آموزش قرآن و معارف اسلامی ♦ رشد آموزش زبان و ادب فارسی
- ♦ رشد آموزش هنر ♦ رشد آموزش مشاور مدرسه ♦ رشد آموزش تربیت بدنی
- ♦ رشد آموزش علوم اجتماعی ♦ رشد آموزش تاریخ ♦ رشد آموزش جغرافیا
- ♦ رشد آموزش زبان‌های خارجی ♦ رشد آموزش ریاضی ♦ رشد آموزش فیزیک
- ♦ رشد آموزش شیمی ♦ رشد آموزش زیست‌شناسی ♦ رشد مدیریت مدرسه
- ♦ رشد آموزش فنی و حرفه‌ای و کار دانش ♦ رشد آموزش پیش‌دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی، برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان دانشگاه فرهنگیان و کارشناسان گروه‌های آموزشی و... تهیه و منتشر می‌شود.

♦ نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴

آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶.

♦ تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

♦ وبگاه: www.roshdmag.ir

جعفر صادق (ع) پل سفید (سوادکوه) را بر عهده من گذاشتند. چند هفته‌ای که گذشت، دیدم نمره آن‌ها قابل قبول نیست و از زیادی و دشواری مطالب کتاب گله و شکایت دارند. برای اینکه آن‌ها را از بی‌حالی و رخوت بیرون بیاورم و به اصطلاح یخشان را آب کنم تکلیفی برعهده آن‌ها گذاشتم. تکلیف از این قرار بود که هر دانش‌آموزی می‌بایست شخصیتی را از کتاب تاریخ ادبیات خود انتخاب می‌کرد و مطالب مربوط به آن شخصیت را از کتاب درسی خود فرا می‌گرفت و مطالب تکمیلی را از اینترنت یا کتاب‌های تاریخ ادبیات فراهم می‌آورد. آن‌گاه می‌آمد و به جای آن شخصیت نقش بازی می‌کرد. خود را معرفی می‌کرد و مثلاً می‌گفت:

بچه‌ها، من ابو عبدالله جعفر بن محمد رودکی هستم. در روستای رودک سمرقند به دنیا آمدم و در هشت سالگی قرآن را حفظ کردم و ...

انتخاب شخصیت‌ها را برعهده دانش‌آموزان گذاشتم ولی خودم آن‌ها را راهنمایی می‌کردم. هر کس به نوعی با شاعر و نویسنده‌ای احساس نزدیکی می‌کرد. برای مثال، دانش‌آموزی که نامش اسدی بود، به خاطر تشابه اسمی، «اسدی توسی» را برای فعالیت انتخاب کرد؛ دانش‌آموز دیگری بود که نامش ابوالفضل بود و به رشته تاریخ هم علاقه داشت، «ابوالفضل بیهقی» را برگزید. روزی که نوبت ارائه مطلب ابوالفضل (نه ببخشید ابوالفضل بیهقی) بود، او چنان ماهرانه در نقش خویش فرو رفت که تعجب همگان را برانگیخت. کار زیبایی ابوالفضل را که دیدم، او را به جلسه تخصصی دبیران گروه تاریخ شهرستان سوادکوه معرفی کردم. و او کارش را برای همکاران محترم گروه تاریخ هم اجرا کرد. آن بزرگواران نیز پسندیدند؛ دانش‌آموز دیگری که ابراهیم نام داشت و رنگ رخساره‌اش همچون هندوان بود، نقش امیر خسرو دهلوی را پذیرفت و آن دیگری که چهره‌های نمکین همچون سعدی داشت، نقش سعدی را انتخاب کرد. یکی از بچه‌ها هم که نام خانوادگی‌اش در بعضی از واج‌ها همچون «ناصر خسرو» بود، نقش ناصر خسرو قبادیانی را برگزید.

از آن پس، ما نیز در کلاس به جای نام حقیقی آن‌ها، نام هنری‌شان را بر زبان می‌آوردیم. مثلاً هنگام حضور و غیاب می‌گفتیم: ابوالفضل بیهقی... ابو عبدالله رودکی... ابوالقاسم فردوسی... فرخی سیستانی... منوچهری دامغانی و ...

با این روش کلاس تاریخ ادبیات ما به کلاس پرنشاطی تبدیل شد و خیلی خوش می‌گذشت. پس از آن هم، همه دانش‌آموزان در امتحان نوبت خرداد نمره قابل قبولی گرفتند. این روش حتی به صورت غیرمستقیم در رفتار آن‌ها تأثیر خوبی بر جای نهاد.

اگر این روش با پوشش و لباس‌های تاریخی همراه شود و همچنین دو شاعر بیابند و با هم مناظره کنند و هر کدام از روش شاعری و موضوع آثار خود چیزی بگویند، در ذهن دانش‌آموزان ماندگاری بیشتری پیدا می‌کند.